

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-05-02
Besvaras senast
2025-05-07 kl. 12.00

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:1125 Sveriges bistånd i ljuset av förföljelsen av hbtqi-personer och civilsamhälle i Uganda

Uganda har under det senaste året utvecklats till ett av världens mest repressiva länder för hbtqi-personer och människorättsaktivister. Amnesty Internationals årsrapport 2025 beskriver hur den så kallade antihomosexualitetslagen, som trädde i kraft i maj 2023, lett till en våg av våld, hot, godtyckliga gripanden och statligt sanktionerad förföljelse mot människor enbart baserat på deras sexuella läggning eller könsidentitet.

Lagen, som innehåller dödsstraff för så kallad grov homosexualitet, har institutionaliserat diskriminering. Polis, myndigheter och delar av allmänheten agerar med straffrihet mot hbtqi-personer. Civilsamhällesorganisationer som tidigare arbetat med rättighetsfrågor, hivprevention eller trygghetsinsatser för hbtqi-grupper har förbjudits eller tvingats stänga. Aktivister hotas, förföljs eller tvingas i exil. Amnesty dokumenterar hur gripanden sker även för deltagande i hbtqi-relaterade workshoppar, nätverksträffar eller stödverksamheter.

Rättssystemet används alltmer som ett instrument för förföljelse, snarare än skydd. Denna utveckling sker samtidigt som också andra delar av det ugandiska civilsamhället pressas tillbaka – fria medier, människorättsorganisationer och oppositionella utsätts för hårt tryck.

Mot denna bakgrund är det avgörande att Sverige inte blundar. Det är därför betydelsefullt att Sverige har en fortsatt utvecklingsstrategi med Uganda för perioden 2025–2029, med inriktning på bland annat mänskliga rättigheter, jämställdhet och hälsa. Samtidigt ställer detta krav på att biståndet verkligen når fram till dem som riskerar mest – särskilt hbtqi-personer och förföljda rättighetsförsvarare.

Det är särskilt relevant att understryka detta eftersom bistandsminister Benjamin Dousa själv besökte Uganda i mars 2025. Under besöket mötte han både representanter för det civila samhället och företrädare för internationella organisationer. Han kunde med egna ögon ta del av hur allvarligt läget är för dem som försvarar mänskliga rättigheter i landet – inte minst hbtqi-personer. När en minister själv är på plats och får direkta vittnesmål om situationen för förföljda grupper ökar också förväntningarna på att Sverige agerar kraftfullt och konsekvent i sitt biståndsengagemang.

Sverige har möjlighet att spela en avgörande roll i detta läge – genom att säkerställa att stödet är långsiktigt och rättighetsbaserat och att det tydligt kanaliseras till dem som arbetar för öppenhet, tolerans och skydd av grundläggande friheter. Det kräver politisk vilja och strategiskt ansvar.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Vilka åtgärder avser statsrådet, inom ramen för sitt ansvar som biståndsminister, att vidta för att säkerställa fortsatt stöd till hbtqi-personer, människorättsförsvarare och det fria civilsamhället i Uganda i ljuset av den kriminalisering och repression som dokumenterats i Amnesty Internationals årsrapport 2025 och mot bakgrund av ministerns egna intryck från sitt besök i landet i mars 2025?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch